

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4765/2565

นาง ส. กับพวกโจทก์ นาย พ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1605, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ทั้งสี่บรรยายคำฟ้องและมีคำขอมาในฟ้องให้กำจัดการจำเลยมิให้รับมรดกของ ว. เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแทน ว. เมื่อ ว. ถึงแก่ความตายที่ดินจึงตกเป็นทรัพย์สินมรดก โจทก์ทั้งสี่ในฐานะผู้จัดการมรดก ว. แจ้งให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินและให้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์จากจำเลยเป็นโจทก์ทั้งสี่ในฐานะผู้จัดการมรดก แต่จำเลยไม่ดำเนินการกลับนำที่ดินมรดกไปทำสัญญาจะซื้อจะขายกับบุคคลภายนอกแล้วรับเงินมัดจำไป การกระทำของจำเลยจึงเป็นการยักยอกหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกมากกว่าส่วนที่ตนจะได้โดยรู้ถือว่าตนทำให้เสื่อมประโยชน์แก่ทายาท จำเลยจึงต้องถูกกำจัดการมรดกของ ว. ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1605 ซึ่งโจทก์ทั้งสี่ก็มีคำขอให้กำจัดการจำเลยมิให้รับมรดกของ ว. มาในคำฟ้องแล้ว และในส่วนการขอยกใบแทนโฉนดที่ดิน โจทก์ทั้งสี่ก็มีคำขอมาในฟ้องแล้วด้วยว่า หากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่ขอให้โจทก์ทั้งสี่ดำเนินการออกใบแทนโฉนดที่ดินได้ การขอให้เจ้าพนักงานที่ดินออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสี่เป็นเรื่องวิธีการในชั้นบังคับคดี ซึ่งหากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมีเหตุอันใดให้จำเลยไม่สามารถส่งมอบโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสี่เพื่อดำเนินการนำที่ดินไปแบ่งปันแก่ทายาทได้ โจทก์ทั้งสี่มีสิทธิดำเนินการขอยกใบแทนโฉนดที่ดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น กรณีจึงต้องพิพากษาให้กำจัดการจำเลยมิให้รับมรดกของ ว. และพิพากษาว่าหากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่ให้โจทก์ทั้งสี่ดำเนินการออกใบแทนโฉนดที่ดินได้ไว้ในคำพิพากษา อันเป็นการที่คำพิพากษาของศาลที่ชี้ขาดตัดสินคดีต้องตัดสินตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อหา ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 246 และ 252

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสี่ฟ้องขอให้พิพากษาว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 2953 เนื้อที่ 148 ตารางวา เป็นกรรมสิทธิ์ของนางแหวน เจ้ามรดก ให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 2953 แก่โจทก์ทั้งสี่ หากไม่ส่งมอบให้โจทก์ทั้งสี่สามารถออกใบแทนได้ ให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 2953 เนื้อที่ 148 ตารางวา แก่โจทก์ทั้งสี่ในฐานะผู้จัดการมรดกของนางแหวน หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาเป็นการแสดงเจตนา หากโอนไม่ได้ ให้ชดเชยเงินแก่โจทก์ทั้งสี่ 50,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้พิพากษาหรือมีคำสั่งกำจัดการจำเลยมิให้รับมรดกของนางแหวน จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 2953 เนื้อที่ 148 ตารางวา ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของนางแหวนให้แก่โจทก์ทั้งสี่ในฐานะผู้จัดการมรดกของนางแหวน หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์ทั้งสี่และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 2953 เนื้อที่ 148 ตารางวา แก่โจทก์ทั้งสี่ด้วย ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ นอกจากที่

แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ทั้งสี่ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสี่ประการแรกว่า การที่จำเลยมีพฤติการณ์ ยักยอกหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกมากกว่าส่วนที่ตนจะได้ โดยรู้อยู่แล้วว่าทำให้เสื่อมประโยชน์แก่ ทายาทอื่น ต้องถูกจำกัดมิให้รับมรดก โดยต้องระบุถึงการถูกจำกัดมิให้รับมรดกของจำเลยไว้ใน คำพิพากษาด้วย และประการต่อมาว่า การที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าการออกใบแทนโฉนดที่ดินเป็น อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดินที่จะดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขแห่ง ประมวลกฎหมายที่ดิน ศาลไม่มีอำนาจบังคับเจ้าพนักงานที่ดิน ซึ่งมีใช้คู่ความในคดี และเป็นเรื่องที่ โจทก์ทั้งสี่ต้องไปดำเนินการในชั้นบังคับคดีนั้น โจทก์ทั้งสี่เห็นว่าเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปโดย ความสะดวก จึงขอให้ศาลฎีกามีคำพิพากษาแก่เพื่อการบังคับคดีต่อไปว่า หากจำเลยไม่ส่งมอบ โฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่ ขอให้โจทก์ทั้งสี่ดำเนินการออกใบแทนโฉนดที่ดินได้นั้น เห็นว่า โจทก์ทั้งสี่ บรรยายมาในคำฟ้องว่า จำเลยมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแทนนางแหวน เมื่อนางแหวนถึงแก่ ความตายที่ดินจึงตกเป็นทรัพย์สินมรดก โจทก์ทั้งสี่แจ้งให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 2953 และให้ จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์จากจำเลยเป็นโจทก์ทั้งสี่ แต่จำเลยไม่ดำเนินการ และการที่ จำเลยนำที่ดินของนางแหวนไปทำสัญญาจะซื้อขายกับบริษัท อ. โดยได้รับเงินมัดจำค่าที่ดินมา แล้ว เป็นการทำให้เสื่อมประโยชน์แก่ทายาทต้องถูกจำกัดมิให้รับมรดก ซึ่งโจทก์ทั้งสี่มีคำขอมาใน ฟ้องขอให้จำกัดจำเลยมิให้รับมรดก เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า จำเลยมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน โฉนดที่ดินเลขที่ 2953 แทนนางแหวน เมื่อนางแหวนถึงแก่ความตายที่ดินจึงตกเป็นทรัพย์สินมรดก โจทก์ทั้งสี่ในฐานะผู้จัดการมรดกนางแหวนแจ้งให้จำเลยส่งมอบโฉนดที่ดินและให้จดทะเบียน เปลี่ยนชื่อผู้ถือกรรมสิทธิ์จากจำเลยเป็นโจทก์ทั้งสี่ในฐานะผู้จัดการมรดกแต่จำเลยไม่ดำเนินการ กลับนำที่ดินมรดกนั้นไปทำสัญญาจะซื้อขายกับบริษัท อ. โดยได้รับเงินมัดจำค่าที่ดินมาแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการยักยอกหรือปิดบังทรัพย์สินมรดกมากกว่าส่วนที่ตนจะได้โดยรู้ยู่ ว่า ตนทำให้เสื่อมประโยชน์แก่ทายาท จำเลยจึงต้องถูกจำกัดมิให้รับมรดกของนางแหวนเลยตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1605 ซึ่งโจทก์ทั้งสี่ก็มีคำขอให้จำกัดจำเลยมิให้ รับมรดกของนางแหวนมาในคำฟ้องแล้ว และในส่วนการขอออกใบแทนโฉนดที่ดินนั้น โจทก์ทั้งสี่ก็ มีคำขอมาในคำฟ้องว่า หากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่ ขอให้โจทก์ทั้งสี่ดำเนินการ ออกใบแทนโฉนดที่ดินได้ จึงเห็นว่าการขอให้เจ้าพนักงานที่ดินออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ทั้ง สี่เป็นเรื่องวิธีการในชั้นบังคับคดี ซึ่งหากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่โดยไม่มีเหตุผลอัน สมควรหรือมีเหตุอันใดให้จำเลยไม่สามารถส่งมอบโฉนดที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสี่เพื่อดำเนินการนำ ที่ดินไปแบ่งปันแก่ทายาทได้ โจทก์ทั้งสี่ก็มีสิทธิดำเนินการขอออกใบแทนโฉนดตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น กรณีจึงต้องพิพากษาให้จำกัดจำเลยมิให้ รับมรดกของนางแหวน และพิพากษาว่าหากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ทั้งสี่ ให้โจทก์ทั้งสี่ ดำเนินการออกใบแทนโฉนดที่ดินได้ไว้ในคำพิพากษาอันเป็นการที่คำพิพากษาของศาลที่ชี้ขาด ตัดสินคดีต้องตัดสินตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 วรรคหนึ่ง ประกอบด้วยมาตรา 246 และ 252 ฎีกาโจทก์ทั้งสี่สองประการนี้ฟังขึ้น คดีมีปัญหา วินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสี่ประการสุดท้ายว่า โจทก์ทั้งสี่มีคำขอให้ศาลพิพากษาว่าหากจำเลย ไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทคืนแก่กองมรดกของนางแหวนให้จำเลยชดใช้เงิน 50,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าชำระ เสร็จ เป็นกรณีที่อาจเกิดกรณีที่กฎหมายไม่เปิดช่องให้สามารถโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่โจทก์ทั้งสี่ตาม

คำพิพากษา จึงต้องมีการกำหนดให้ใช้ราคาเป็นค่าเสียหาย ซึ่งศาลอุทธรณ์มิได้กำหนดเป็นเงื่อนไข
ในกรณีที่จำเลยไม่สามารถปฏิบัติการโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่โจทก์ทั้งสองได้ตามคำพิพากษาได้ไว้นั้น
เห็นว่า ปราบกฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้นำเงินไปชำระหนี้ต่อธนาคาร ก. และได้ปลดจำนองที่ดิน
โฉนดเลขที่ 2953 มาแล้ว โดยต่อมาเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2558 จำเลยทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดิน
เฉพาะส่วน เนื้อที่ 148 ตารางวา ของที่ดินโฉนดเลขที่ 2953 ให้แก่บริษัท อ. แต่ไม่สามารถ
โอนกรรมสิทธิ์แก่บริษัทผู้ซื้อได้ เพราะทายาทของแหวนได้แจ้งอายัดที่ดินไว้ จำเลยจึงถูกฟ้อง
เรียกค่ามัดจำและค่าเสียหายต่อศาลจังหวัดปทุมธานีตามสำเนาคำพิพากษาศาลจังหวัดปทุมธานี
ฉบับลงวันที่ 29 มีนาคม 2561 ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 147/2561 อันเป็นการแสดงว่า ปัจจุบัน
ที่ดินโฉนดเลขที่ 2953 ยังมีชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์อยู่ ซึ่งโจทก์ทั้งสองย่อมสามารถนำที่ดินนั้น
กลับคืนสู่กองมรดก เพื่อนำไปแบ่งปันแก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของนางแหวนได้ การที่โจทก์ทั้งสอง
ขอให้ศาลพิพากษาว่าหากจำเลยไม่สามารถโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 2953 คืนแก่กองมรดก
ของนางแหวน ให้จำเลยชดใช้เงิน 50,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับ
ถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จ จึงไม่จำเป็นในชั้นนี้ ฎีกาโจทก์ทั้งสองประการนี้ฟังไม่ขึ้น
พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ก่าจัดจำเลยมิให้รับมรดกของนางแหวน และหากจำเลยไม่ส่งมอบโฉนดที่ดิน
เลขที่ 2953 แก่โจทก์ทั้งสอง ให้โจทก์ทั้งสองดำเนินการขอยกใบแทนโฉนดที่ดินได้ นอกจากนี้ที่แก้ไข
เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

จิราวรรณ สุญาณวนิชกุล · สุทิน นาคพงศ์ · ชุติศักดิ์ จำปา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4765/2565>